

Bufetat Region Nord
Postboks 2233
3103 TØNSBERG

Deres referanse:

Vår referanse:
2015/459-4-
F47

Saksbehandler:
Vivian Dyb

Dato:
07.06.2016

Høringsuttalelse - Kvalitets- og strukturreform i barnevernet

— Vedlagt følger Longyearbyen Lokalstyres høringsuttalelse i tilknytning til kvalitets- og strukturreformen i barnevernet.

Med vennlig hilsen

Vivian Dyb
enhetsleder

Vedlegg:

1 Høringsuttalelsen fra Longyearbyen Lokalstyre

UNIKT, TRYGT OG SIKAPENDE

Høringsuttalelse Struktur- og kvalitetsreformen

Ut fra de særlige forholdene på Svalbard vil vi i det alt vesentlige knytte våre kommentarer til følgende punkter:

Pkt 6: Fosterhjemsområdet

Pkt 8: Akuttilbudet

Pkt 9: Hjelpetiltak i hjemmet

Barnverntjenesten (barne- og familietjenesten) på Svalbard er en liten tjeneste med for tiden to ansatte; en fast ansatt og en prosjektstilling ut 2016. Av årsaker som blant annet fysisk avstand og reisetid har tjenesten ikke mulighet for interkommunalt samarbeid på samme måte som kommuner på fastlandet. Svalbard har videre en befolkningssammensetning som er vesentlig annerledes enn kommuner på fastlandet, der 30 % av befolkningen er utenlandske, samt at turnover i befolkningen (befolkningsgjennomstrømmingen) også er svært høy, sett i forhold til andre kommuner. Longyearbyen er et lite sted der mennesker lever tett på hverandre, noe som gir et relativt transparent lokalsamfunn. Svalbard omfattes heller ikke av kommunereformen, og den ønskede effekten i forhold til mer robuste tjenester, vil således ikke være gjeldende her. Disse forholdene utgjør til sammen særskilte utfordringer sammenlignet med andre norske kommuner.

Fosterhjemsområdet

De særlige forholdene på Svalbard gjør at barneverntjenesten her ikke har forutsetninger for å kunne ha et helhetlig ansvar på fosterhjemsområdet. Svalbard har ikke mulighet for interkommunalt samarbeid slik som kommuner på fastlandet, og vil heller ikke omfattes av kommunereformen.

Med tanke på at de fleste familier har midlertidig opphold i Longyearbyen vil det være lite hensiktsmessig å plassere barn her. Det at omlag 20 % av befolkningen skiftes ut hvert år gir lav kontinuitet i befolkningen. Om foreldrene flytter tilbake til fastlandet eller til andre land vil dette utgjøre særlige utfordringer med tanke på samvær og opprettholdelse av kontakt med foreldre. I tillegg er Svalbard ikke et livsløpssamfunn og det er svært sannsynlig at fosterbarn må flytte til fastlandet når de begynner på videregående skole. Dette er svært uheldig da ungdomstida kan være særlig sårbar for et fosterbarn. Det kan også være vanskelig for et fastboende barn å etablere seg i et fosterhjem i Longyearbyen da de vil møte biologiske foreldre i de fleste offentlige rom.

Det er videre viktig å være klar over at utenlandske statsborgere ikke etablerer noen rettigheter i Norge ved å bo eller oppholde seg på Svalbard. Videre er det en utfordring at Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester ikke er gjort gjeldende, med tanke på at et stort antall fosterbarn har behov for tjenester etter denne lovgivningen.

Akuttilbudet

Det vil ikke være mulig å etablere et varig akuttilbud på Svalbard. Et slikt tilbud vil bli svært kostnadskrevende og behovet vil sannsynligvis ikke være stort nok til at tiltaket kan opprettholdes over tid. Dette vil også være utfordrende med tanke på at omlag 20 % av befolkningen skiftes ut hvert år.

Hjelpetiltak i hjemmet

Reformen forutsetter at kommunene i en eller annen form utvikler et kompetent og differensiert tiltaksapparat. Regjeringens mål er at barn, uavhengig av hvilken kommune eller landsdel de bor i, skal få riktig og nødvendig hjelp til rett tid. Forholdene på Svalbard som nevnt ovenfor, gir barneverntjenesten begrenset mulighet for å etablere og opprettholde en tiltakskjede som vil være dekkende for barn som vurderes å ha behov for forebyggende tiltak. Dette gjelder særlig kunnskapsbaserte hjelpetiltak. Kjøp av disse tjenestene vil være utfordrende med tanke på reisevei, kontinuitet og forutsigbarhet i tiltakene. I tillegg vil det være lite hensiktsmessig å etablere eller opprettholde ressurskrevende tiltak dersom det er ett eller to barn med slike behov i løpet av ett år

Det at sentral lovgivning ikke er gjort gjeldene på Svalbard gir manglende tilgjengelighet og kontinuitet i tjenestetilbudet. Som eksempel kan nevnes at BUP er lokalisert i Tromsø, veiledning/oppfølging av barn med funksjonsnedsettelse ivaretas av spesialhelsetjenesten, ref UNN Tromsø. Fastlegeordningen eksisterer ikke, selv om det er mulighet for legehjelp på sykehuset. Helsesøstertjenesten er ivaretatt av Longyearbyen sykehus og ikke organisert i LL.

Mangler i tiltakskjeden kan gi større belastninger på barn og familier med ekstra utfordringer. Familier med ekstra utfordringer som velger å bo på Svalbard kan i ytterste konsekvens erfare at mangler i det offentlige hjelpeapparatet fører til omsorgsovertakelse.

Ut fra ovennevnte vurderer LL at det ikke vil være mulig for barneverntjenesten her å ivareta et helhetlig ansvar på fosterhjemsområdet. Det vurderes videre at også vil være vanskelig å etablere eller opprettholde lovpålagte hjelpetiltak i samme grad som på fastlandet, og vi vil således ha et større behov for metodestøtte og tiltak fra Bufetat etter at kvalitets- og strukturreformen iverksettes.

Konklusjon

Det må vedtas en særlig ordning for Svalbard når barnevernloven endres.

Fra: Mercadal, Carolina Falck (Carolina.Mercadal@lokalstyre.no)

Sendt: 26.07.2019 08:11:45

Til: Østli, Anne Rakel

Kopi:

Emne: SV: Høring ny barnevernlov

Vedlegg: Høringsuttalelse ny barnevernlov.docx

Vet du hvordan jeg kan gjøre denne om til en PDF fil?

Med vennlig hilsen

Carolina Falck Mercadal
Barne- og familietjenesten

LONGYEARBYEN LOKALSTYRE

Næringsbygget

Postboks 350

9171 Longyearbyen

Telefon: +47 79 02 21 50

Direktenr.: +47 79 02 21 56

Mobiltlf.: +47 958 83 261

www.lokalstyre.no

Fra: Østli, Anne Rakel <Anne.Rakel.Ostli@lokalstyre.no>

Sendt: torsdag 25. juli 2019 11:00

Til: Mercadal, Carolina Falck <Carolina.Mercadal@lokalstyre.no>

Emne: SV: Høring ny barnevernlov

Ligger i sak 2019/329. Bare send høringsuttalelsen til postmottak for journalføring.

Anne Rakel

Fra: Mercadal, Carolina Falck <Carolina.Mercadal@lokalstyre.no>

Sendt: torsdag 25. juli 2019 10:51

Til: Østli, Anne Rakel <Anne.Rakel.Ostli@lokalstyre.no>

Emne: Høring ny barnevernlov

Her er høringen jeg skal svare på. Finnes den i Elements?

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---forslag-til-ny-barnevernslov/id2639982/>

Med vennlig hilsen

Carolina Falck Mercadal
Barne- og familietjenesten

LONGYEARBYEN LOKALSTYRE

Næringsbygget

Postboks 350

9171 Longyearbyen

Telefon: +47 79 02 21 50

Direktenr.: +47 79 02 21 56

Mobiltlf.: +47 958 83 261

www.lokalstyre.no

Barne- og familiedepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

SYSSELMANNEN PÅ SVALBARD

GOVERNOR OF SVALBARD
ГУБЕРНАТОР СВАЛБАРДА

Vår saksbehandler:

Hanne Margrethe Ingebrigtsen
hanne.margrethe.ingebrigtsen@sysselmannen.no
no
79024324

Vår dato:

07.06.2016

Vår ref: (bes oppgitt ved svar)

16/00787-2

Deres dato:

24.05.2016

Høring: Kvalitets- og strukturreform i barnevernet - forslag til endringer i barneloven

Det vises til Barne- og familiedepartementets høringsbrev 17. mars i år med forslag til endringer i ansvarsdelingen mellom stat og kommune på barnevernområdet. Det foreslås en omfattende endring i ansvarsforholdet mellom stat og kommune på barnevernområdet, der kommunene skal overta ansvar for både utførelsen av oppgaver og finansieringen av disse som i dag tilligger staten.

Sysselmannen på Svalbard har vurdert forslagene på bakgrunn av vår myndighet i henhold til forskrift 1. september 1995 nr. 772 om lov om barneverntjenesters anvendelse på Svalbard. Vi har ikke kommentarer til forslaget til overføring av oppgaver og finansiering generelt. Vi har imidlertid merknader til at forslagene etter det vi kan se forutsettes gjennomført med virkning for Svalbard. Det er i dag gitt en del særregler for Svalbard, og vi kan ikke se at det er foretatt noen vurdering av hvorvidt og på hvilken måte dette tenkes gjennomført, hverken praktisk eller økonomisk.

For det første vil vi bemerke at omtalen i høringsnotatet av oppgave- og myndighetsfordeling på Svalbard ikke gir en korrekt fremstilling. Det fremgår i pkt. 3.1.3.4 Svalbard på side 16-17 at «(i) utgangspunktet gjelder barnevernloven på Svalbard, men med enkelte modifikasjoner og tilpasninger som følger av forskrift 1. september 1995 nr. 772 om barneverntjenesters anvendelse på Svalbard. Det følger av forskriften § 3 første ledd at barneverntjenestens oppgaver etter barnevernloven utføres av Sysselmannen. Sysselmannens myndighet er delegert til Longyearbyen lokalstyre. Bufetat har ansvaret for å yte tjenester til barnet i henhold til loven § 8-2».

Sysselmannens myndighet er delegert til Longyearbyen lokalstyre (LL), men delegasjonen, som er gitt 21. desember 2001, gjelder for Longyearbyen areaplanområde, som er et geografisk avgrenset område. For barn som oppholder seg på Svalbard utenfor dette området, har Sysselmannen derfor fortsatt oppgaver og myndighet etter forskriften, med Fylkesmannen i Troms som klageinstans, tilsynsmyndighet og stedlig myndighet på fylkesnivå i henhold til barnevernloven § 2-3 fjerde ledd. I praksis omfatter dette ansvaret i dag barn som oppholder seg i Barentsburg, og Sysselmannens myndighet vil i denne sammenheng i prinsippet kunne sammenlignes med en kommune på fastlandet.

Forslaget til endringer i ansvarsdelingen mellom stat og kommune på barnevernområdet vil derfor ha betydning også for Sysselmanne på Svalbard.

Forholdet til Svalbard er omtalt pkt 5.1.1 i høringsnotatet, der det bl. a gis en beskrivelse av endringsforslagene og det økte kommunale ansvaret. Det fremgår at forslagene bygger på forutsetningen om at nye oppgaver skal følges av økte økonomiske ressurser, og styrking av kommunenes faglige forutsetninger. Kommunene skal dessuten gis bedre oversikt over tjenestetilbud, og videre adgang til å treffe egne valg og foreta egne prioriteringer. Det sies videre at endringene i ansvarsfordelingen mellom kommunene og Bufetat får tilsvarende anvendelse på Svalbard, i samsvar med forskrift om lov om barneverntjenesters anvendelse på Svalbard. Det er imidlertid ikke gitt noen ytterligere vurdering av hvordan dette forutsettes gjennomført for Svalbard, herunder hvorvidt det legges opp til endringer i denne forskriften.

Denne nye oppgavefordelingen vil imidlertid så vidt vi kan se gjøre det nødvendig med spesielle løsninger når det gjelder tiltak for barn på Svalbard. Vi er kjent med at LL i sitt høringssvar har påpekt at den foreslåtte overføringen av oppgaver ikke passer for Longyearbyen. Det er spesieltpekt på fosterhjemsområdet, akutttilbudet og hjelpetiltak i hjemmet, og LLs vurdering er at det ved endringen av barnevernloven må fastsettes en særlig ordning for Svalbard.

Sysselmanne deler denne vurderingen. Vi mener dessuten at også Sysselmannens oppgaver og ansvar må vurderes særskilt i forbindelse med den foreslåtte strukturreformen. Sysselmanne har ingen egen barnevernfaglig kompetanse, og vil allerede i dag uansett være avhengig av faglig bistand ved utøvelsen av eventuelle tiltak. Vi har ikke forutsetning for å overskue hvilke konsekvenser den foreslåtte nye oppgavefordelingen vil ha for Sysselmannens ansvar på dette området. Vi kan som nevnt ikke se at forholdet til Svalbard er vurdert når det gjelder den foreslåtte oppgaveoverføringen, og vi ber derfor om at dette gjøres. Det bør i en slik vurdering uansett ikke legges opp til at Sysselmanne får utvidede oppgaver på dette området. Det bør også legges til rette for at det fortsatt er mulig å innhente faglig bistand i denne typen saker også etter den foreslåtte strukturreformen. Sysselmanne bidrar gjerne i en slik vurdering.

Når det gjelder økonomiske og administrative konsekvenser, vil vi spesielt peke på at den statlige refusjonsordningen for fosterhjem ifølge høringsbrevet forutsettes avvirket. Dette vil så vidt vi kan forstå få direkte konsekvenser for tiltak som gjelder barn fra Svalbard som iverksettes på fastlandet, siden det ytes statsrefusjon i slike tilfelle i henhold til § 5 i forskriften om barnevernlovens anvendelse på Svalbard. Når kommunene foreslås kompensert over den såkalte kommunerammen over statsbudsjettet, vil tiltak som gjelder barn på Svalbard ikke automatisk omfattes av disse bevilgningene, siden tilskudd til Svalbard gis over svalbardbudsjettet. Det må således uansett etableres egne løsninger for Svalbard (også) når det gjelder finansieringen av tiltak som gjelder barn på Svalbard.

Med hilsen

Berit Sagfossen
assisterende sysselmann

Hanne Margrethe Ingebrigtsen
juridisk seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskreven signatur

Mottakere:

Barne- og familiedepartementet

Kopimottakere:

Justis- og beredskapsdepartementet

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

**SYSSELMANNEN
PÅ SVALBARD**

**THE GOVERNOR OF SVALBARD
ГУБЕРНАТОР СВАЛБАРДА**

Vår dato:
08.07.2019

Vår ref: (bes oppgitt ved svar)
19/00928-2

Deres dato:
04.04.2019

Deres ref:
19/1565-1

Høring - forslag til ny barnevernslov

Det vises til brev fra Barne- og likestillingsdepartementet (BLD) av 4. april 2019 vedrørende ovennevnte.

Slik Sysselmannen forstår det legger ikke lovforslaget opp til endringer i systemet for barnevernlovens anvendelse på Svalbard. Dette betyr at ordningen fortsatt skal være at Kongen kan gi forskrift om lovens anvendelse på Svalbard, jf. forslaget § 1-2 sjette ledd.

Det legges videre opp til at forskriftene til loven skal revideres før loven trer i kraft. I dette ligger bl.a. at behovet for ev. særordninger og unntak for Svalbards del skal foretas som del av dette forskriftsarbeidet, jf. mellom annet omtale i punkt 5.6.3.3 i høringsnotatet.

I någjeldende forskrift er det gitt visse organisatoriske tilpasninger for Svalbard, og det er også enkelte av barnevernlovens bestemmelser som ikke gjelder på Svalbard, jf. FOR-1995-09-01-772 om lov om barneverntjenesters anvendelse på Svalbard.

Ovennevnte må bl.a. ses i sammenheng med hvilket tjenestetilbud det er lagt opp til å skulle være i Longyearbyen, og fra dette; systemet med at visse behov og tjenester forutsettes dekket via en fastlandskommune (for norske statsborgere) eller ens hjemland (for utenlandske statsborgere).

På generelt grunnlag vises her til Meld. St. (2015-2016) Svalbard kap. 6.1. hvor det bl.a. fremgår: «Longyearbyen er ikke et livsløpssamfunn og det er klare rammer for hvilket tjenestetilbud som skal være tilgjengelig for innbyggerne i samfunnet. Dette reflekteres bl.a. i det lave skattenivået på øygruppen og i det forhold at utlendingsloven ikke gjelder her». Videre sies i kap. 6.3.4 (om barn og ungdom) at rammebetingelsene er «dimensjonerende for hvilke tilbud som skal gis, og dermed også for hvilke forventninger innbyggerne kan ha, bl.a. om tilrettelagte tilbud for barn og unge».

Sysselmannen understreker at det som her er sagt gjelder generelt for tjenestetilbudet på Svalbard, og at det ikke skal leses som at barn på Svalbard ikke har eller skal ha beskyttelse etter barnevernlovgivningen som sådan. Forholdet innebærer imidlertid at for de tilfeller hvor særskilte tiltak og/eller tilrettelegginger er nødvendig, er det ikke gitt at disse tilbud kan eller skal tilbys på

Svalbard. For ev. slike tilfeller er en derfor tilbake til det som er beskrevet til slutt i femte avsnitt i brevet her.

Sysselemannen har ikke gått inn i hvilke konkrete forhold og rettigheter sistnevnte ev. vil kunne omfatte innenfor barnevernlovgivningen, men nevner problemstillingen på generelt grunnlag slik at temaet blir gjenstand for vurdering i det kommende forskriftsarbeidet. Som eier av regelverket er det både naturlig og riktig at BLD gjør en første gjennomgang og vurdering av dette. Samtidig er det også viktig at det settes av tilstrekkelig med tid til denne prosessen, slik at også øvrige faginstanser med ansvar for svalbardpolitikken som sådan kan bistå i arbeidet.

Berit Sagfossen
assisterende sysselmann

Henrik Rotneberg
juridisk rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskreven signatur

Kopimottakere:

Justis- og beredskapsdepartementet v/Polaravdelingen

Fra: Mercadal, Carolina Falck (Carolina.Mercadal@lokalstyre.no)

Sendt: 26.07.2019 08:11:45

Til: Østli, Anne Rakel

Kopi:

Emne: SV: Høring ny barnevernlov

Vedlegg: Høringsuttalelse ny barnevernlov.docx

Vet du hvordan jeg kan gjøre denne om til en PDF fil?

Med vennlig hilsen

Carolina Falck Mercadal
Barne- og familietjenesten

LONGYEARBYEN LOKALSTYRE

Næringsbygget

Postboks 350

9171 Longyearbyen

Telefon: +47 79 02 21 50

Direktenr.: +47 79 02 21 56

Mobiltf.: +47 958 83 261

www.lokalstyre.no

Fra: Østli, Anne Rakel <Anne.Rakel.Ostli@lokalstyre.no>

Sendt: torsdag 25. juli 2019 11:00

Til: Mercadal, Carolina Falck <Carolina.Mercadal@lokalstyre.no>

Emne: SV: Høring ny barnevernlov

Ligger i sak 2019/329. Bare send høringsuttalelsen til postmottak for journalføring.

Anne Rakel

Fra: Mercadal, Carolina Falck <Carolina.Mercadal@lokalstyre.no>

Sendt: torsdag 25. juli 2019 10:51

Til: Østli, Anne Rakel <Anne.Rakel.Ostli@lokalstyre.no>

Emne: Høring ny barnevernlov

Her er høringen jeg skal svare på. Finnes den i Elements?

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---forslag-til-ny-barnevernslov/id2639982/>

Med vennlig hilsen

Carolina Falck Mercadal
Barne- og familietjenesten

LONGYEARBYEN LOKALSTYRE

Næringsbygget

Postboks 350

9171 Longyearbyen

Telefon: +47 79 02 21 50

Direktenr.: +47 79 02 21 56

Mobiltf.: +47 958 83 261

www.lokalstyre.no

Høringsuttalelse ny barnevernlov

Barne- og likestillingsdepartementet har sendt forslag til ny barnevernlov på høring. Forslaget er en oppfølging av NOU 2016:16 *Ny barnevernslov – Sikring av barnets rett til omsorg og beskyttelse*.

Høringsfrist: 1. august 2019

Barne- og familietjenesten i Longyearbyen sin vurdering og forslag til høringsuttalelse:

En del av endringene i forslag til ny barnevernlov vil så vidt vi kan se gjøre det nødvendig med spesielle løsninger når det gjelder Svalbard. Ut fra de særlige forholdene på Svalbard vil vi i det vesentlige knytte våre kommentarer til følgende punkter:

1. Fosterhjemsområdet
2. Hjelpetiltak i hjemmet
3. Økonomi

Barnverntjenesten (barne- og familietjenesten) på Svalbard er en liten tjeneste med for tiden to ansatte. Av årsaker som blant annet fysisk avstand og reisetid har tjenesten ikke mulighet for interkommunalt samarbeid på samme måte som kommuner på fastlandet. Svalbard har videre en befolkningssammensetning som er vesentlig annerledes enn kommuner på fastlandet, der nærmere 40 % av befolkningen er utenlandske, samt at turn-over i befolkningen (befolkningsgjennomstrømmingen) også er svært høy, sett i forhold til andre kommuner. Antallet barn og unge har vokst i takt med utviklingen av Longyearbyen som familiesamfunn. Mens det i 2008 var 372 barn og unge i alderen 0–19 år i Longyearbyen, er antallet i samme aldersgruppe 415 for skoleåret 2017/2018. Andelen utenlandske borgere er på 32 prosent og utlendinger står for det meste av veksten, og i enkelte aldersgrupper er det flere utlendinger enn nordmenn. I aldersgruppene mellom 20 og 34 år er mer enn 40 prosent utlendinger, og av kvinner 25–29 år og menn 30 til 34 år er over halvparten utlendinger.

Longyearbyen er et lite sted der mennesker lever tett på hverandre, noe som gir et relativt transparent lokalsamfunn. Svalbard omfattes heller ikke av kommunereformen, og den ønskede effekten i forhold til mer robuste tjenester, vil således ikke være gjeldende her. Disse forholdene utgjør til sammen særskilte utfordringer sammenlignet med andre norske kommuner.

Barneverntjenestens oppgaver etter barnevernloven utføres av Longyearbyen lokalstyre ved Barne- og familietjenesten. Barnevernets ansvarsområder er det samme her som på fastlandet. Barnevernloven gjelder også på Svalbard med unntak av krav til individuell plan og undersøkelsesfrister. Barneverntjenesten må likevel forholde seg til fristene, da med bakgrunn i lovens forsvarlighetskrav.

Det er mange lovpålagte tjenester man ikke har tilgang til i Longyearbyen. Det gjelder blant annet kommunale helsetjenester, psykologhjelp, universell utforming og avlastningstiltak. Fastlegeordningen eksisterer ikke og Lov om sosiale tjenester er heller ikke gjort gjeldende. Ved behov utover det som tilbys i Longyearbyen, må byens befolkning henvende seg til sine respektive fastlandskommuner. Utenlandske borgere i Longyearbyen må tilbake til hjemlandet for å få oppfylt sine behov.

Barentsburg

Det bor også barn i Barentsburg. For tiden bor det 54 barn der. Ansvar for disse barna ligger hos Sysselmannen på Svalbard.

Fosterhjemsområdet

De særlige forholdene på Svalbard gjør at barneverntjenesten her ikke har forutsetninger for å kunne ha et helhetlig ansvar på fosterhjemsområdet. Tjenesten er ikke dimensjonert for å rekruttere og drive opplæring av fosterhjem. Svalbard har ikke mulighet for interkommunalt samarbeid slik som kommuner på fastlandet, og vil heller ikke omfattes av kommunereformen.

Med tanke på at de fleste familier har midlertidig opphold i Longyearbyen vil det være lite hensiktsmessig å plassere barn her. Det at omlag 20 % av befolkningen skiftes ut hvert år gir lav kontinuitet i befolkningen. Om foreldrene flytter tilbake til fastlandet eller til andre land vil dette utgjøre særlige utfordringer med tanke på samvær og opprettholdelse av kontakt med foreldre. I tillegg er Svalbard ikke et livsløpssamfunn og det er svært sannsynlig at fosterbarn må flytte til fastlandet når de begynner på videregående skole. Dette er svært uheldig da ungdomstida kan være særlig sårbar for et fosterbarn. Det kan også være vanskelig for et fastboende barn å etablere seg i et fosterhjem i Longyearbyen da de vil møte biologiske foreldre i de fleste offentlige rom.

Det er videre viktig å være klar over at utenlandske statsborgere ikke etablerer noen rettigheter i Norge ved å bo eller oppholde seg på Svalbard. Videre er det en utfordring at Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester ikke er gjort gjeldende, med tanke på at et stort antall fosterbarn har behov for tjenester etter denne lovgivningen.

Hjelpetiltak i hjemmet

Det forutsettes at kommunene i en eller annen form utvikler et kompetent og differensiert tiltaksapparat. Regjeringens mål er at barn, uavhengig av hvilken kommune eller landsdel de bor i, skal få riktig og nødvendig hjelp til rett tid. Forholdene på Svalbard som nevnt ovenfor, gir barneverntjenesten begrenset mulighet for å etablere og opprettholde en tiltakskjede som vil være dekkende for barn som vurderes å ha behov for forebyggende tiltak. Dette gjelder særlig kunnskapsbaserte hjelpetiltak. Kjøp av disse tjenestene vil være utfordrende med tanke på reisevei, kontinuitet og forutsigbarhet i tiltakene. I tillegg vil det være lite hensiktsmessig å etablere eller opprettholde ressurskrevende tiltak dersom det er ett eller to barn med slike behov i løpet av ett år.

Tiltak og tjenester for å avhjelpe særlige funksjonsnedsettelse hører i utgangspunktet ikke til barnevernstjenestens ansvarsområde. Slike særlige behov skal først og fremst ivaretas av andre tjenester enn barnevernstjenesten. Det at sentral lovgivning ikke er gjort gjeldende på Svalbard gir manglende tilgjengelighet og kontinuitet i tjenestetilbudet. Som eksempel kan nevnes at BUP er lokalisert i Tromsø, veiledning/oppfølging av barn med funksjonsnedsettelse ivaretas av spesialhelsetjenesten, ref. UNN Tromsø. Fastlegeordningen eksisterer ikke, selv om det er mulighet for legehjelp på sykehuset. Helsesøstertjenesten er ivaretatt av Longyearbyen sykehus og ikke organisert i Lokalstyre. Lov om sosiale tjenester gjelder ikke og det forutsettes at familier har inntekter til å forsørge seg med.

Mangler i tiltakskjeden kan gi større belastninger på barn og familier med ekstra utfordringer. Barneverntjenesten i Longyearbyen ser en økning i antall meldinger som gjelder at andre lovpålagte tjenester mangler. Det finnes barn i Longyearbyen der foreldrene ikke har medlemskap i folketrygden som dermed får begrensede rettigheter på helsehjelp. I slike tilfeller må Longyearbyen lokalstyre henvise familiene til landet de kommer fra eller hjemkommunen deres på fastlandet. Familier med ekstra utfordringer som velger å bo på

Svalbard kan i ytterste konsekvens erfare at mangler i det offentlige hjelpeapparatet fører til omsorgsovertakelse.

Økonomi

Det foreslås å øke kommunenes øremerkede midler. Svalbard er pr i dag unntatt fra denne finansieringsmetoden da Svalbard mottar alle sine midler gjennom Svalbardbudsjettet. Den statlige refusjonsordningen for fosterhjem forutsettes avvirket. Dette vil slik vi ser det få direkte konsekvenser for tiltak som gjelder barn fra Svalbard som iverksettes på fastlandet, siden det ytes statsrefusjon i slike tilfeller i henhold til § 5 i forskriften om barnevernlovens anvendelse på Svalbard. Når kommunene foreslås kompensert ved økning av øremerkede midler over statsbudsjettet, vil tiltak som gjelder barn på Svalbard ikke automatisk omfattes av disse bevilgningene, siden tilskudd til Svalbard gis over Svalbardbudsjettet.

Konklusjon

Ut fra ovennevnte vurderer Longyearbyen lokalstyre at det må vedtas en særlig ordning for Svalbard når barnevernloven endres. Det vil ikke være mulig for barneverntjenesten her å ivareta et helhetlig ansvar på barnevernsområdet.

Longyearbyen, 26.07.2019

Barne- og familietjenesten i Longyearbyen
Carolina Falck Mercadal
Fungerende barnevernleder

